

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 pengő
Fél „ 4 „
Negyed „ 2 „
Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:
Dr. SOMOGYI KÁROLY

Kiadótulajdonos:
HUSS FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Devecser, Klapka-ucca 16.
TELEFON 28.
Idő intézőndők a lapot érdeklő minden-
nemű közlemények

Horthy Miklós.

Közönséges halandó emberek életében is kiemelkedő időpont a névnap és kedves szokott lenni ennek ünnepe, államfők, országnagyok névnapja pedig sokszor politikai jelentőségű esemény. Minden évfordulónál önkéntelenül visszatekint lelkünk a múltba s emlékébe idézi az eltelt idő alatt megért örömeiket és szenvedéseket, de egyszersmind a jövőbe is szoktunk egy-egy pillantást vetni hol aggodalommal, hol reménységgel számolgatván annak eshetőségeit.

Horthy Miklós kormányzósága alatt immár nyolcadik névnapját ünnepli s vele együtt ünnepel dec. 6-án az egész ország. Tisztelet, szeretet és bizalom köszönti őt mindenünnen e csonka hazából, de feléje fordul elszakított véreink hite és bizalma is, mert benne látja, reméli szabadulásának lehetőségét.

Kemény és tántoríthatatlan akarat vezeti Magyarországot kormányzóját. Isten kiválasztott embere ő s a nagyra-hívatottságnak megfelelő tulajdonságokkal is fel van ruházva. Országunk becsületének sárba tiport zászlaját emelte ő fel s már ellenségeink is kénytelenek az előtt meghajolni és a maroknyi magyar erejének jelentőségével számot vetni.

Múltba visszanező szemünk látja annak az emberfeletti erőfeszítésnek eredményeit, amellyel az erőszakosan félre billentett mérleg serpenyőjét egy nép akarata és kitartása az egyensúly vonala felé nyomja a mélységből a magasba. A múlt nagy küzdelmek nyomait mutatja, de ha a jövőbe nézünk: akkor sem gondolhatunk egyébre, mint rengeteg fáradságra, munkára és nélkülözésre.

Csak egy körülmény a vigasztaló és biztató: a személy-, jog- és vagyonbiztonság megvannak, ezen elsőrendű feltételek mellett már eredményesnek kell lennie minden igaz és jócélú törekvésnek.

Miklós napja általános és kedves ünnepe a gyermekszeregek. Bizalommal várja ennek ajándékait a jó gyerekek. Magyar hazánknak gyermekei között is van sok könnyelmű, félre-nevelt, sőt gonosz érzésű is. Sok a politika porondján szereplők között a kalandorságra hajlamos, a törtető, a haszonleső és a dologkerülő. Bizony-

bizony szükség volna a politikai virgácsot és seprőt és néha-néha működésbe hozni! Az egész magyar haza gyermekeinek pedig de jó volna már egyszer az ígéretek cukorkája helyett valamilyen hasznosabb ajándékot adni, teszem fel, az adóterhek csökkentését, a mi járásunk elidugott községeknek egy kissé jobb utakat, Pápa—Devecser—Tapolca között postai autóbuzsát, a járásnak legalább egy polgári iskolát Devecserben stb.

Oh, hiszen mennyire hátra van ez a vidék kulturában, gazdaságilag és életszínvonal tekintetében! Pedig a népe nem rossz érzésű, de szorgalmas, munkás és iparkodó, virgácsot nagyon kevese érdemel, bár olyanok nélkül sincsen. S.

A Pápa—Devecser—Tapolcai autóbuzsajárat.

Hosszu hónapok óta felszínen tartjuk már ezt a kérdést és annyit sem tudunk elérni, hogy az illetékes körök megmozdultak volna ennek a ráuk nézve minden tekintetben előnyös autóbuzsajáratnak a megindítása érdekében. Vártuk a sültgalmot, amely most meg is érkezett.

Ime laptársunk, a Tapolcai Lapok erre vonatkozó cikke: „A devecseri autóbuzsajárat megindul, de elkerüli Tapolcát. Már sok csalódás ért bennünket, de azt hisszük, mostanában ily kellemetlen és dühösítő eset nem történt velünk. Közel egy éve harcolunk és propagálunk egy autóbuzsajáratot, mely hivatva volna egy elzárt vidéket bekapcsolni a forgalomba, ami mellett természetes gazdasági okok is szólnak és most megtörténik ez a bekapcsolás, de teljesen elhibázott útvonalon. A pápa—devecseri autóbuzsáról van szó. Gazdasági okok szólnak amellett, hogy egy gabonatermő, fejlett mezőgazdasági kulturájú vidéket, ahol a termények értékesítése nehéz, összekapcsoljanak a fogyasztópiaccal: Tapolcán keresztül a Balatonnal. A postavezérgazgatóság be is látja ezt, meg is igéri a járatot, garázst épített Tapolcával az értesülésünk szerint — kihagyja a járatból Tapolcát.

Kapcsolatot teremt Pápa, Devecser, Sümeg és Keszthely között, egyformán mezőgazdasági területek között, ahelyett, hogy Pápa számára megteremtette volna a legrövidebb utvonalt a Balatonhoz, Devecser, Nyírád számára pedig a legjobb értékesítő piacot. Egy tekintet a térképre meggyőző a legrövidebb utvonaltól és az életszínvonalat pedig a gazdasági viszonyokról.

Érthetetlen előttünk a postavezérgazgatóság döntése a Sümeg—Keszthelyi útvonal mellett. És bárha megígérték, hogy e járatot a tavasszal üzembe helyezik, mi hisszük, ha igazságunkat a vezérgazgatóságnál haladéktalanul megismertetik, sikerül a tervet megváltoztatnunk.

Annakra már volnánk, hogy a tavasszal megindul ez az autóbuzsajárat. Hanem hogy miért kell ezt Sümegen keresztül Keszthelyre és nem Tapolcára vinni, ezt nem értjük. Devecserből Sümegre úgy is van autóbuzsajárat, Sümegről Keszthelyig szintén, igazán felesleges tehát még egy járatot erre a vonalra beállítani. Ellenben nincs összeköttetésünk Tapolcán keresztül a Balatonnal. Már pedig ez lényegesen fontosabb nekünk, mint a keszthelyi vonal.

Valóban a legfőbb ideje lenne, ha az itteni illetékes körök is megmozdulnának és Tapolcával karöltve igyekeznének a postavezérgazgatóságot elhatározásánál megváltoztatására bírni.

Várjuk a fejleményeket.

Tipus-szőlő, típus-bor.

Milyen szőlőt ültessünk? Rövidesen megkezdődnek a szépséges Somlóhegyen a forgatások és így természetesen, hogy újból zöldsztalra kerül a kérdés, hogy milyen szőlőfajt is ültessünk a drágán megfordított szőlőföldünkbe. Mindig vannak kishitűek és ezek az idén babot, viharfözeléket akarnak ültetni, mert az idén nagyon drága volt. Nem szabad ennyire pesszimistának lenni, mert ameddig Bécsben a Spiegel-gasseban 10 pengőért (12 schilling) mérik a somlói bort és tényleg mérik, addig talán mi is remélhetjük, hogy a jó somlói borunkat el tudjuk adni 1 pengő helyett 150 pengőért.

A jó bécsiek azonban azt kívánják, hogy a 10 pengős somlói bor, melyért a közepű-rópai vámbölcösségek folytán és luxus adók miatt mi csak 150 pengőt fogunk kapni, lehetőleg mindig ugyanaz legyen és főleg azt kívánják, hogy somlói legyen.

Hogyan tehetünk ennek eleget? A felelet nagyon egyszerű: ültessünk rendületlenül somlói típus-szőlőt és akkor fogunk kapni somlói típus-bort. A különböző évjáratok ki egyenlítését egy állami ellenőrzés mellett dolgozó pincészövetkezet volna hivatva elvégezni. Pl. milyen pompás márká volt Bécsben: „M. kir. Vallásalapítvány Somlói Pincészövetkezeté”.

Hogy ábrándjaink megvalósuljanak, kezdjük meg a típus-szőlő ültetést!

A somlói szőlő típusok, mint ismeretesek a következők:

Törzsfajok: Furmint, Szagos sárféher, juhfarku, Budai zöl.

Somlói édesítő fajok: Fűszeres piros trami, Rajnai rizling.

Somlói bősármó fajok: Mézes fehér, Rakszölő, Ezerjó, Olasz rizling.

— Felhívás. Felhívom úgy a vármegyei, mint a községi nyug- és kegydíjasokat, hogy vasuti arcképek igazolványait 1929. évre való érvényesítés végett közvetlenül hozzám legkésőbb 1929. év január hó 10-ig annál is inkább terjesszék be, mert az adott határidő elmulasztása esetén a 16 P térítési díj a háztartási alaphól fedezve nem lesz. Az igazolványok érvényesítése tárgyában kiadott rendeletem a vármegye Hivatalos Lapjában jelent meg s az a járási főszolgabíró, polgármester és jegyzői irodákban a hivatalos órák alatt betekinthetők. Végül közlöm, hogy a Máv. az igényjogosult gyermekek részére a nyári hónapokra június 16-tól szeptember 15-ig is érvényesíti 4 pengő térítési díj ellenében az igazolványokat. A vonatkozó kérelem május 1—15 között nyújtható be. Veszprém, 1928. évi nov. hó 29. Dr. *Horváth* Lajos, alispán.

— A devicséri anyakönyv. *Születés*: Nov. 26. Kiss Sándor im. és neje Süle Jolán (Pmiske) leánya Ida ág. h. cv. — *Házasság* nem volt. — *Házasság*ot nem kötöttek.

Dobrókai csárdában.

Eltűnt csárdák. — Régi bűnök. — Mivé fejlesztű az autó a megmaradt csárdákat? — Az utolsó bakonyi betyár. — Bogya föld-birtokos meggyilkolása — A kötél.

(Nem ecet ég a rozsdás dróton függő lámpában — petróleum lángja füstölög. A konyhából csibepaprikas illata szökik be a téglakockás ivóba. A csárdásná — fején hátrakötött piros-babos kendő — a galuskát éppen most szaggatja forróvizbe.)

A Vas-Veszprém-zalai határon sárgul a *Dobrókai-csárda*. Az országút mellett. Messze vidéken egyetlen, társai mind elmentek már egykori vendégeik: a betyárok után. Főlölegessé lettek a vonatok miatt, megszüntek, összedőltek vagy kivetkőztek eredeti valóságukból.

A hírhedt *Nekeresdi*-csárdának csak pusztá helyét mutatják régi öregek: — Itt volt! — Eltűnt nyomtalan — béresek szántanak hegyette. Hiába keresnek feltámadt betyárok a Becsali-csárdát is a büszke Somlóhegy alatt eliramló utkanyarulatban, helyén kavicsödrök sáros hepe-hupáiban disznófalka szundit nagyokat. Lejebb meg, mélyen a rőfögő-bőfögő csorda heverő földje alatt, vásároló csizmadiaiak, bálisok, kupecsek csonthaj portladnak, egy-két pandur, osztrák zsandár is akad közöttük — betyárok költöztek őket a hant alá. — „A sok verengző gyilkosság, rablás, verekedés miatt fenekestől el kellett pusztítani” — írja a Becsali-csárdáról 1876-ban a túskevári plébános. És hozzátesszi: „Nem kár érte!” Ugyanezt mondja — és mi is — a szomszédos Várda-majori „*Trefli*”-kocsmára, betyárok, duhajok, céda fehérnépek fürtelem-tanyájára.

Ebben az időben cserélt foglalkozást és ábrázatot a közeli *Tornai-csárda*. Ma anynyira tisztos, józan szép fehér tiszfalával — ablakában piros firhanggal — az országutra nyuló külseje, hogy maga a bérlője — rendes szabómestere — se hiszi a ház született csárda voltát. Pedig csárda volt az, csárda — a tornai nemes uraké — s szépen lepadlózott ivója — most szabóműhely, gyorsan öltöget benne a mester ur — ki tudja, miféle bűnököt takargat? Egy titkot bizonyosan rejteget: a híres szép Gógós Marcsás és az apját. A csárdását meg a lányát.

Egy hóvirágos téli reggelen — késő este Subriék mulattak a csárdában — a gyönyörű teremést a szemközti malom megállott kerekén találták halottan. Bokáig érő fekete hajából csavart hurkot nyakára a gyilkos. A lisztmólnár, aki a csapzott, fagyott hullát megtalálta, szaladt a csárdába, az apához. De hasztalan kutatta át az egész házat, később pandurok a falut, a környéket — soha, sohasse került elő a csárdás, senki sem tudta meg: hova lett, mi történt azon az éjszakán? Csak a föld. A leányt a vásárhelyi felcser „fölbontotta” és így megállapította, hogy makk-egészséges volt. No meg azt is, amit mindenki tudott, hogy megfojtották, vízbe dobták. Azt

azonban nem mondotta meg se a fej, se a szív, se a tüdő, se a máj, legkevésbé maga a felcser: ki volt a gyilkos? Nem is igen firtatták — harmadnapra eltemették szegény szép Gógós Marcsás. A csárdát azután új bérlőnek adták és a halmozódó éveket tozább teléződtek a bűnök. Még jóideig, egészen a hetvenes évek végéig. Ekkor következett el a bűnhődés, csárdákra, betyárookra: halál! Megérdemelték. Ugyan ki sajnálná őket?

Ma már nagy darab járóföldön nem találni csárdát. Ezen a tájon egy áll még: a Dobróka, majdnem eredeti múltjában. Csupán a vendégei változtak. Messziről figyelmet rá a gépkocsis: — Itt jó bort mérnek ám! — És ebben teljes igazsága van a söfförnek, a dobórókai csárdásnak pompás bora van. Amilyent ő első szóra ad akárkinak, olyan bort — fényes éttermekben csak külön rendelésre adnak, ha egyáltalán tudnak adni. — nem mindenkinek. *Négy* vallású somlót mér. Régit, mint a katolikus, öröset, mint a kálvinista, szineset, mint a lutheránus, keresztfeletlen, mint a zsidó. És olesót: folyóbor áron pessenyebort. Ezért nem ritka az autós vendég Dobrókában. És a többi csárda előtt is, ami elvéte emléktől megmaradt, elég gyakran látni gépkocsit. Valamilyen furcsa ellentét ez. A csárdákat kipusztította a kultúra, a megmaradtakat ellenben felvirágoztatja. Rózsa Sándor hajdani Hortobágyi-csárdájának egy előkelő ur a csaplórosa s válogatott vendégei vannak. Csak hogy ez már minden inkább, mint csárda, drága kényes-fényes restauránt, udvarán ostoroskut helyett benzinkuttal. Azt mutatja: ez autók hova fejlesztik a néhai betyárok utszéli csárdáit.

A Dobrókai-csárda még igazi csárda. Nem haladt a korrál, csupán a szükséggel. Nádfelelét cseréppel cserélték, külsejét sárgára, belsejét kékeszürkére meszelték. Hanem azért jól látszik a régi idők rovásírása: bent az ivó politurosa éretti mestergerendáján rajt repedeznek száz esztendő bakonyi betyárjainak balta nyomai. Szép sorjában, egyenesen vagy ikszlábon, amint virtusból, vagy hogy egymás mellett lógnak a balták, fokhelyekkel kicifrázták az iromba gerendát. Meglehet, *Subriék* kezdték el: *Major, Mifajth, Pap Andor*, a két *Patkó* folytatta, *Savanyó* befejezte a rovásírást. Annyi bizonyos, sokszor megfordultak itt mind valamennyien. Sőtét haramia-árnyuk még harminc esztendőre gyakran be-betért egy emlékező szóra, Savanyó sunyi arcu, apró termete meg éppen azokban az időkben tűnt csak el valóságban is a vastag kecskelábu asztal végéről.

A betyárok megszokott helyén most egy napbarna pásztoember üldögél. Se öreg, se fiatal. Szál ősz haja sines, de azért lehet hatvan éves. Vagy több. Amint fölkel a szomszéd asztal só-paprikatartójáért, hogy belebökösse a szalonna falafokat, derekban meghajolva lépked a helyére. Látszik, juhásztája a régóta görnyed, álldogál botra támaszkodva a

lefelészó, méllázó nyáj mellett. Falatozik. Közben iszik az előttepezsgő olajszin solmóiból. Ez még tudhat — *valamit*. Tekintetünk össze-összeér, majd egy, azután sok szó esik elmúlt betyárokról a Dobrókai-csárda sűrűn rácsosablaku ivójában.

Mintha a söntés léckerítése mögött egy ijedt ábrázat sápadna. A régés-régi regálébérlő. (Folyt. köv.)

— Az iskolán kívüli ismeretterjesztő előadások sorozatában f. hó 6-án *Avar Gyula*: „A kínai népszokások és törvénykezés” címen gr. Széchenyi Béla utleírása alapján, *Krupa László*: „A politikai életformák kialakulása” címen tartott előadást. A jövő csütörtökön, dec. 13-án, dr. *Szalay László* ig.-főorvos „Az élvezeti cikkek mérgező hatása” címen, *Nagy János* pedig: „Négy lábú és szárnyas ingyenmunkásaink a természetben” címen tart előadást. Az előadások este 7 órakor kezdődnek. Az érdeklődők számosabb megjelenését kérjük.

Ha anyagi gondjai vannak, vagy ha jövedelme nem futja mindenre, kereselét

OKRÓL **OKRA**

növelheti, ha könyveink terjesztésére vállalkozik.

Mi ugyanis megtanuljuk, hogyan kell eladni könyveiket részletesre. A mi kiadványaink mind márkás, irodalmi művek, amelyeknek terjesztésével tehát tisztességes megélhetést vagy minden esetre szép mellékjövedelmet biztosíthat magának. Még ma írjon díjazatlan ismertető nyomtatványokért, amelyeket szívesen megküld a

PALLADIS
könyvoszlágya
Budapest, V., Alkotmány-u. 4.

FÖLDBIRTOKOKRA:

2 hét alatt folyósíttatunk most, 100%-os kifizetéssel 7¹/₂% évikamattal 35 éves törlesztéses kölcsönöket (helyszini becslés nélkül) telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv alapján, kataszteri holdankint 420—800 pengőig. A bekebelezés bélyeg- és illetékmentes! Földbirtokvételeket finanszírozzunk. Földbirtok-parcellázásokat előnyösen lebonyolítunk.

HÁZAKRA:

hosszulejratu 10%-os váltókölcsönöket adunk hiteles értékbizonyítvány alapján I. helyre. (Egy jó kezes kell.)

Budapesti Házkezelő R.-társaság
Budapest, VI. Teréz-körut 17.

— (Válaszbélyeg beküldendő levélérdeklődéseknél) —

Karácsonyra!

Játékárut

Huss Ferencnél

vegyen!

Ékszer -- részletre.

Tisztelettel tudatom m. i. ve-
vőimmel, hogy az őszi szezon be-
álltával állandóan raktáron tartok
mindennemű aranyárut, melyet
hitelképes egyéneknek kedvező
részletfizetésre is adok.

Raktáron vannak arany férfi- és női
láncok, női és férfi aranyórák, fűg-
gök, gyűrűk és melltűk, továbbá min-
den fajta márkás zsebórák. Kérem raktáram
vételekényszer nélküli megtekintését.

Teljes tisztelettel:
Lampé Zoltán
órák-ékesítés
Devecser.

Piaci gabona árak.

Buza	23—23 30 P	Zab	21 P
Rozs	21—21	Tengeri	22
Árpa	25—26	Burgonya	6

**Hirdetéseket jutányosan
felvesz a kiadóhivatal**

**Uradaimk, gazdák
figyelmébe!**

Bánózy Zoltán timárüzeme
Veszprém, Urkut-u. 4. szám.
**Kidolgozza nyersbőrjeit cipő-, csiz-
ma- és szíjjártóbőrnek, barány,
nyul, róka stb. bőrjeit szőrmének,
szarvas és őz bőrjeit ruházati célra
a legolcsóbban.**

**Teljesen új, pedálos
zongoraalakú fedett**

CIMBALOM

eladó. Cim a kiadóban.

Földbirtokokra

kölcsönt folyósítatok teljes 100%-os ki-
fizetéssel 7 1/2%-os évi kamattal, 35 évi tör-
lesztésre, *garantáltan 8 nap alatt* a
föld forgalmi értékének 50%-áig. (Váltó
vagy kezes nem kell!)

Földbirtok-vételeket pénzintézetem
az érték 50%-áig finanszíroz.

Házakra 10 évig terjedő kölcsönök 9%,
évi kamattal!

Építkezési kölcsönöket 16 évi tör-
lesztésre 8 1/2%-os kamatalapon folyósít-
tatunk.

Váltóhitelek kereskedőknek, iparosok-
nak 8% évi kamattal folyósítatnak.

Örökségekre, követelésekre kölcsönt,
előleget folyósítatunk magánpénzből. (Vá-
laszbélyeg beküldendő.)

Radó Mihály
bankbizományos

Budapest, VI., Szondy-ucca 11.
Alapítva: 1893.

**A Somlóvásárhelyi Gyümölcsértékesítő
és Központi Szeszivő Szövetkezet**
ajánlja elismerten jóminőségű

pálinkáit

Allandó raktár törköly-, seprő- és
gyümölcspálinkákból. Eladás nagyban
és kismértékben.

Eredményesen

HIRDETHET A

Devecseri

Ujságban

SCHWARCZ MIKSA

rőfős-, rövid- és divatáru kereskedő

DEVECSER, Baross-utca

Az őszi- és téli idény divatujdonságai megérkeztek.

Minden igényt kielégítő és

valaszték férfi és női szövetekben

leányka és női kabátokban

Elsőrendű cipők, valódi Pichler kalapok.

Olcsó árak! Figyelmes kiszolgálás!

Olcsón és jól vásárolhat

Lénárt Testvérek Utódánál

gummisarkot, cipókrémet, cipőfűzőt, bőrvaselint,
ostor, ostornyelet s minden cipész, eszmadia és
szíjgyártó kellekeket.

Devecser, Baross-u. 6. szám.